

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/39601> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Diallo, Fatimata

Title: L'état-spontex : négocier l'autorité dans les marges conflictuelles : le cas de la Basse-Casamance (Sénégal)

Issue Date: 2016-05-18

Résumé en Anglais (Summary Thesis)

'The Spontex State'. Negotiating authority in conflictual margins. The case of lower Casamance (Southern Senegal)

Sub-Sahara African states are frequently characterized by their weaknesses (imported, clientelist, predatory, corrupt, etc.). The argument of this thesis is that this simple characterisation often hides a much more complex reality. I will argue this by showing how the state has itself accepted and reinforces itself in one of its territorial margins in crisis. This is done by discussing the case of Senegal, a country which has confronted a separatist conflict in its peripheral region, Casamance. In this area the state tries to create strength out of its weakness as it is obliged to negotiate with society in a context of contested or questioned legitimacy. This contested legitimacy is not so much due to the weakness of the relation between state and society but rather a crisis in the relation itself. Such a crisis is to be understood as a situation where the relations between the governing apparatus of the state and the citizens are confronted with serious destabilizing factors, leading to the overall or partial contestation of the authority of the former by the latter and, consequently, a situation of political instability.

Henceforth, the situation of conflict is key, as it reveals the crisis of dominant power models and the representation of the state as a cause of the conflict because of the way it functioned or malfunctioned and its role in the conflict itself as an opportunity to extend its power or on the contrary where its power is reduced by the conflict. The functioning or malfunctioning of the state in the context of conflict is analysed through domains where the presence of the state is most expected. Thus, four sectors are scrutinized, namely: the local administration, the security sectors, the borders and the communication domain. The common characteristic is the expected high 'state density' in any state that aims to maintain its authority and sovereignty. Yet, even in these sectors, the grip of the state on the social body remains weak and its powers are very limited. This leads to necessary and continuous negotiations with other actors (traditional leaders, rebels, NGO, etc.). These negotiations are sometimes a serious threat to the state's authority and are a symptom of its fragility. By using the metaphor of a

sponge, hence the concept of “the Spontex State”, I demonstrate that, paradoxically, states in Africa in general, and the Senegalese state in particular, are keen to strategize their weakness. Their sponge-like characteristics, such as having the consistency of a sponge, permits a form of retractability, hence flexibility. It allows to absorb and resist forces that contest its power. Its retractability helps the state to avoid, at least partially, more serious confrontations with various actors. The capacity of retention and retraction of the sponge, reflected in the state, leads to great flexibility, through which the state sustains its grip and, ultimately, reinforces its overall authority.

Key words: State, governance technology, authority, borders, conflict, law, tradition, decentralization, Casamance, Senegal.

Résumé en Néerlandais (Nederlandse vertaling)

De Spontex-State (de staat als spons): Onderhandelen over autoriteit in een marginale conflict regio het voorbeeld van de Casamance (zuid Senegal)

De Staat in sub-Sahara Afrika wordt meestal gekarakteriseerd in termen van zijn zwakte (geïmporteerd, cliëntelistisch, roofstaat, corrupt, etc.). De vraag die in dit proefschrift centraal staat is of deze typering niet een veel complexere realiteit verbergt? Het proefschrift probeert dit aan te tonen door te laten zien hoe de staat zich opstelt zodat zij geaccepteerd wordt in een conflict regio, of misschien beter hoe zij zich opdringt aan zijn marginale territorium in crisis. Het voorbeeld dat ik hier neem is Senegal, een staat die al sinds 30 jaar geconfronteerd wordt met een separatistische beweging in een van de perifere regio's, de Casamance. Hier moet de staat van zijn zwakte een kracht maken, door zich te tonen in een situatie waar de legitimiteit van de staat juist ten eerste bevestigd wordt. Er is sprake van een fundamentele crisis in de relatie tussen de bevolking en de staat, de legitimiteit van de staat is hier uiterst omstreden.

Deze conflict situatie is instructief om te ontdekken wat de staat is, omdat het juist laat zien hoe de staat ondermijnd wordt. Het wordt namelijk extreem zichtbaar dat wat men zich voorstelt van een staat en zijn functioneren of

disfunctioneren leidend tot conflict, of dat wat de staat doet, namelijk het conflict gebruiken ter versterking van zijn/haar functioneren of juist haar functioneren verminderd als gevolg van het conflict. Het al dan niet functioneren van de staat in geval van conflict bestudeer ik in de domeinen waar de aanwezigheid van de staat het meest wordt verwacht, daar waar de onderhandeling over de macht tussen burger en staat het duidelijkst zichtbaar is, namelijk het lokaal bestuur, de veiligheid, de grenzen en de communicatie. In deze vier domeinen verwacht men een zekere dichtheid van staats aanwezigheid, omdat hier van de staat autoriteit en soevereiniteit wordt verwacht.

Maar juist ook in deze domeinen alwaar we een 'dichtheid van staat' verwachten blijkt de aanwezigheid van de staat in het sociale leven minimaal te zijn en dat limiteert de macht van de staat dan weer. De staat moet hier constant zijn macht heronderhandelen tegenover iedere acteur met een zekere autoriteit, zoals de traditionele leiders, de rebellen, de NGOs, etc. Dergelijke onderhandelingen ondermijnen de macht/autoriteit van de staat. Met de metafoor 'l'Etatspontex' (de staat als spons) laat ik zien dat de Afrikaanse staat in het algemeen en de Senegalese Staat in het bijzonder, een kracht maakt van zijn zwaktes. De basis van de staat is haar vermogen van vorm te veranderen, zoals een spons iedere keer opzwelt en krimpt als er water opgenomen en uitgeperst wordt, zo doet de staat dat ook. De poreusheid van de staat is een de basis van haar machtdoor met tegenkrachten mee te bewegen en in zich op te nemen..Tegelijkertijd voorkomt de flexibiliteit/regeneratieeen open conflict, een open strijd met deze tegenkrachten. Zij vertoont een verrassende flexibiliteit die ervoor zorg draagt dat de Staat blijft voortbestaan, en zich zelfs versterkt, ondanks de vele krachten (veroorzaakt door het conflict) die haar ogenschijnlijk tegenwerken.

Sleutel woorden: Staat, technologieën van bestuur, Governmentality, autoriteit, grenzen, conflict, het recht, traditie, décentralisatie, Casamance, Sénégal.